

2035 tikillugu angerlarsimaffeqannginnermik annikillisisingaatsiartoqarsinnaavoq

- suleqatigiinneq, politikki ilisimasallu iluaqutigalugit

Angerlarsimaffeqanngitsuuneq naalakkersu-eqatigiinnissamik isumaqatigiissutini sammisassatut aappasaanik ilanngunneqarpoq. Tamanna qujanaqaq, politikikkummi tamatuma eqqumaffiqeqarneranut takussutissaammatt. Angerlarsimaffeqanngitsuuneq inooqatigiinnermi politikikkuk ajornartorsiutit sivisuumik ingerlaavartumillu politikikkuk qitiutinneqartariaqartorpiaasunut – inatsiliornermik, kommunini suliniuteqarnernik iliuuseqarnissamillu pingaartitsifiusumik ilisimatusarnermik kinguneqartussaasunut – ilaavoq. Qitiutinneqartat aatsaat angerlarsimaffeqannginnermik eqqugaasartunik ikilisaasinnaavugut.

Politikkimut qinersinermullu – taakkununggalu atatillugu piumaneqartartunut tamanut – tunngatillugu iluaqutaasinnavaoq idealpolitikkimik tunngavilimmik (takorluukkatsinnik) tusarluusaqarnerup politikikkuk pissutsinit piviusunut (iliuuseqarfisinnasatsinnit) immikkoortinnissaat. Takorloorparput 2035-mi kikkut tamarmik angerlarsimaffeqassasut – neriuppugullu 2035-mi angerlarsimaffeqannginnermik annikillisisingaatsiartoqarnissaa piviusorsiornerussaq.

Angerlarsimaffeqannginneruna politikikkuk nassuiartariaasoq. Assersuutigalugu inatsisini maanna atuuttuni angerlarsimaffeqannginneq 'nassaassaangilaq'. Taamaatumik killormoortutullusooq ippalussinnaavoq angerlarsimaffeqannginneq inatsisini atuutliersittariaqartarsigu angerlarsimaffeqannginnermik eqqugaasunik ikilisaaneq aallartikkumallugu.

Angerlarsimaffeqannginneq atuukkunnaavinnaviangilaq. Inuiaqatigiinni avaqunneqarsinnaanngitsut ilagaat inuit inuunermi ilaannikkut sivisuumik angerlarsimaffeqannginnermik taasinnaasammik toqqissisimaffeqartatillu isumannaatsumiif-feqanngissinnaasarnat. Oqaluttuatoqaattita ilagaat Kaassassuk pillugu oqaluttuag – Knud Rasmussenim it allanneqartoq, Inatsisartut silataanni Simon Kristoffersenim it kusanartumik ilusilersorneqartoq Christian Fleischer Reximillu torrallataasumik titartarneqartoq. Oqaluttuami aallarniutigalugu angerlarsimaffeqannginneq oqaluttuarineqarpoq. Kaassassuk ilarsorsimasooq mikinerminiilli aanami aappaata paarliani najugaqarpoq. Paarleq angerlarsimaffiqnigilaq – aqquataavoq. Paarleq sumiiffiuvoq oqaluttuami Kaassassuup najortuaannagasarinngisaa.

Oqaluttuatoqqat ullutsinni angerlarsimaffeqannginnerup malunnaateqarallarfisinnasaaani atorsinnaavavut. Angerlarsimaffeqanngikkallarnek isumaginninnermi politikikkuk iliuuseqarfigneqarsinnaavoq. Qanorsuarluunniit pinaveersaartitsiniaasinnavaogut – tigussasunilli periarfissaqartariaqarpugut inissaqarnikkut aqqiissutisartaqartariaqarluta, aamma aningaasatigut isumaginninnikkullu tapersuisariaqarluta inuit angerlarsimaffeqanngikkallarnermiit sivisuumik angerlarsimaffeqannginnermik pinaveersaartikkumallugu. Ilisimatusarfimmit angerlarsimaffeqannginnermut tunngasut sivisuumik ilisimatuutut misissuiffiqeqareerlutillu siunnersuiffiqeqartareerput. Tamatuma kinguneranik ullumikkut kommunit isumaginninnikkut, inunnik perorsaanikkut inunnillu isumaginninnikkut politikikkuk suliniutit pillugit suleqati-

gisarpavut.

Angerlarsimaffeqannginneq ataatsimut ilisimasaqarfigaarput – iliuuseqarfissanik aalajangiinnaavugut: Angerlarsimaffeqannginnerpiaq – ajornartorsiutaasorpiaq – pineqartillugu ajornaatsoqanngilaq. Inuit angerlarsimaffimmik taasinnaasammik toqqissisimanartumiittariaqarlutillu isumannaatsumiittariaqarput. Angerlarsimaffeqanngivissorneq aqqiivigineqartarpoq inuit najugassariuagassannik tunillugit – soorlu piitsuissorneq aqqiivigineqartarpoq inuit aningaasnik inuussutissaannik amerlanerusunik tunisarlugit. Easy peasy . . . Taama ajornanngitsigaaq. Soorunamili imaannaannginnerusortaapput inuuniarnikkut ajornartorsiqqajaanermik paasinnaarnissaaq inuuniarnikkullu ajornartorsiuteqarnerup ima malunniuteqartigilersinnaveersaarnissaa ilaqtutanut, attavigisartakkanut, suliffinut najukkamullu atajunnaartoqartarluni.

Malunnartumik imaannaanngitsuujuartoq tassaavoq amerlanersaasa naggataatigut isumaginnittoqarfimmit najugassaqartittariaqalernissaannik pinaveersaartitsinissaaq. Angerlarsimaffeqannginneq ajornartorsiutaajuussaaq ilinniartitaanermi aqqiissuussaa-neq innuttaasut ilinniakkat piginnaasaqalerfiusartut pillugit neqeroorutinut aamma/imaluunniit suliffeqarfinnut peqataatitsiffiisunut namminersorlutik inuusinnaalissutaasartunut siulersuisanngippata.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanerani ataatsimut katiterinerit annertunersaat ilaat pileruttorpoq, ilimanaateqarporlu tamanna siornatigut ataatsimut katiterisoqarnernit kingunissaqarnerungaarnissaa. Ineqarnermilu equngasumik ineriartortoqarpoq – ataatsimullu katiterinerit kingunerannittaag peqqinnissaqarnermi, ilinniagaqarnermi isumaginninnermilu neqeroorutigineqartartut illoqarfimmi 3-4-ni katersorneqarnissaat ilimanaateqarluarpoq. Politikikkuk periaaserissumik akerliliilluni iliuuseqarniartoqarsinnaavoq, illoqarfimmi mikineri inuussutissarsiornikkut ineriartortoqarunnaarsimappat politikikkuk iliuuserisat sivisunerusumik sunniuteqarluarnissaat qularnassaaq. Angerlarsimaffeqannginneq illoqarfimmut nutsernersuup kinguneraa. Ajornartorsiutit San Franciscomi, Dublinimi Nuummilu atuupput.

Taamaattumik nuannaarutigeqaara

– qularnanngitsumik aamma angerlarsimaffeqanngitsut nuannaarutigissaqaat – angerlarsimaffeqanngitsuuneq maanna politikikkuk qitiutinneqarnerulermat.

Suliamut tunngatillugu pingasunik kisaateqarpunga.

Angerlarsimaffeqanngitsunik kisitsivisoqassasooq, angerlarsimaffeqannginnermut tunngatillugu inatsiliorneqartassasooq »Housing First«-ilu aallaavigalugu suliniuteqarniarfiusumik ineqarnermut politikkeqassasooq, kiisalu isumannaatsumik, peqqinnartunik imminullu akilersinnaasunik inissialortoqassasooq.

Angerlarsimaffeqanngitsunik kisitsisoqarnissaa qangalili piumaneqartarpoq. Tamanna pissappat taamaaliortitsinissamut politikikkuk piginnaatitaasoqartariaqarpoq, pisortat oqartussaataasut ikinngitsut akuutinneqartariaqassammata. Kisitseriaaserineqarsinnaavoq »Point In Time«-imik taaneqartarpoq. Ukioq allortarlugu qaammammi aalajangersimasumi ataatsimi kisitsisoqarsinnaavoq. Kisitseriaaseq taanna peqqissaarnerpaajunngilaq, inunnilli inuuniarnikkut ajornartorsiqqajaasunik »kisitsiniarnermut« tunngatillugu kisitseriaatsit ikittuunnaat sukumiisuupput. »Point In Time« Skandinaviami, Europami Amerikamilu Avannarlerni nunat ilaanni atorumaneqarluarpoq. Kisitseriaatsimi tamatumani angutit arnallu inuusuttut utoqqaallu angerlarsimaffeqannginnermit eqqugaasimasut amerlassusii misissuivigineqartarput. Misisuineq aalajangersimasumik toraagaqarluni iliuuseqarnissamut iluaqutaassaaq. Kommunit illoqarfimmit annerit aallartilluassutiginnaavavut. 2021-mi piareersaallunilu pilerusaarortoqarpat 2022-mi »Point In Time« aallaavigalugu kisitsisoqassaaq.

Angerlarsimaffeqannginnermut tunngatillugu inatsiliorneq sivisussammatt politikkerit massakkut aallartittariaqarput. Inatsisit kikkunnik tunngaveqarnerisut kikkunnillu illersuinersut nassuiarneqartariaqarpoq. Qaquguk angerlarsimaffeqannginnermut tunngatillugu angerlarsimaffeqanngitsooriaatsit qassit suliarissavavut. Kommunit toqqaannartumik attavusartut ilisimasariaqarpat ilaatigut sunik piareersaasoqarsinnaanersoq unnuisarfimmik pilersitsisoqassappat, inunnik perorsaanikkut suliniuteqartoqassappat, soorlu aqqusinnermi ujartueqatigiinnik il.il. pilersitsinikkut.

ISUMALIUTERSUUT

All.: Steven Arnford,

Isumaginninnermik ilisimatusartoq, ilisimatusarfik

Tamakkiinerusumik ineqarnermut politikkeqarnek Kalaallit Nunaat nunatut eqinnaatsuullunilu assigiinngisitaarfiumluarneranik ersersitsissaaq. Allatut ittunik inissialiorsinnaasariaqarpugut – assersuutigalugu Housing First-imi periaatsinik atuilernikkut, innuttaasunut toqqissisimanartunik najugasseeriarluta ikiuinissamut piareersaalluta. Housing First issittumi nunani sanilerisatsinni, Canadami Alaskamilu, atornerarpoq. Najugarigallagassaqarnissaa sulissutigisinnavaarput periaaserlu taanna atorlugu qanoq angusaqarsinnaanersugut takullugu. Tamanilli pingaarnerpaavoq tamakkiisumik ineqarnermut politikkiliorneqarnissaanik pingaarnersatut inissinissaaq, tigussaasunik peqqinnartunillu imminullu akilersinnaasunik inissiasaqartitsilluni.

Inissiaqarnissaa pingaaruteqarlunnaarpoq. 2035 tikillugu angerlarsimaffeqannginnermik annikillisisiniaaniarluni suliniuteqarnermut ilagitillugu ineqarnermut aqqiissutissaqanngikkaanni isumaginninnikkut suliniutit ikiorniarsarisanut tunngavissiluanngeratarsinnaapput. Pinaveersaartitsinerni, periaaserineqartuni allanilu tamani ineqarnermut aqqiissuteqarnissamik anguniagaqarfiusariaqarput.

Maani nunatsinni angerlarsimaffeqannginnermik annikillisaasinnavaogut. Finlandimi annikillisisisoqarsimavoq. Annikillisisisoqassappalli iliuuseqarumasunik politikereqartariaqarpoq – suleqatigiinnermi ilisimasatsinnik tapiissuteqarluarumaqaagut.

